

ՄԷՃՄԱՌԻԱՅԸ

Սենյակի բեռն	120
Սթը ալուր	60
Լենյակի բոսթա իւճրէթի	30
Էնյիր բոսթա	80

Տէրճ խորճ, ճէք իւնաթ իշին այրը-
նա խաղաղութ օրունուր:
Ղազէթալա միւթէլալիք խոստումաթ
իշին 8. ԹՕ1 ԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օրունա

ԱՍԻԹԱՆԷ 21 ԱՊՐԻԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲՕՐԹՈՒԳԱԼ ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ

Զըգան ճուճա կիւնիւ ապտ օ-
լունան ճէմաթըմը Մէճիսի Միւ-
թէպէրանը իճթիմանտէ, Նիզամա-
մէ լայիհաւնըն գրաթ վէ միւ-
ղաքէնէսի խիթամ պուլտուգտան
սօնրա, Բօրթուգալ Միքայէլ Էֆէն-
տի հաղթէթլէրինին մէվգընէ միւ-
նասիպ պիր նութգը պէլիզ վէ միւ-
սիւր իրատ իթտիլէրինին եաղմիշ
իտիլ, Նութգը մէվգընըն՝ քեաֆ-
ֆէյի իսթիմա իտէնլէր թարափըն-
տան թաղտիր վէ թաճսին օլունտու-
ղու իշիտիլիպ, հաթթա զաղէթամըղ-
տանէշըր արգու իտիլմէքտէ իսէ տէ,
էսէֆ օլունուր քի, թահրիթէն սու-
րէթի ետէթիմիգտէ պուլունմաւըղը կի-
պի, մէվգընը իճթիմաւտէ, հասպ էլ
իճապ հաղըր պուլունմաւտըղմըղ-
տան, պիզգաթ, թէմաթլիզ գապլընա
տախի միւթթէտիր օլամաթըղ տըր:
Շու գատար քի, պու քէրրէ մէճ-
իսի մէվգընը ապալի քիւրաթընտան
պուլունման պիր գաթտան ալտըղ-
մըղ թափսիլաթա կէօրէ, Նութգը
մէվգընըն պաղը ֆըգըալարընը ա-
թիտէ տէրճ ու պէտան իտէրիզ:

« Հէր միլէթ, քէնտիլին պու մի-
սիլլու Նիզամաթէլէրինին թանգիմի
իշին պիր չօգ վաղըթ վէ զիհին սարֆ
իթտիլի, վէ բէք չօգ միւպաթէնաթը
էֆքեարտան սօնրա, Նիզամաթէլէրի
վիճուտ պուլտուղու կիպի, ճէմա-
թըմըղըն իշպու Նիզամաթէլէրինի վի-
ճուտէ կէթիւրմէք իշին տախի խալի
գահմէթ չէքիլիշ, ֆէտաթըալըղ-
լար օլունուր, վէ Նիշէ Նիշէ մուպա-
թէնաթը Էֆքեարտան սօնրա, Նիհա-
թէթ իւլ էմի իթթիֆաթը արա իւլ
պու կիւնըր հիւսնի Նէթիճէ հու-
սուլէ կէլիշ տիր:

« Շու գատար քի, իշպու Նիզամ-
նաթ, միւթթէլէրինին վէ ինթիգամ
ճիհէթիլտէ Էմաթլին ֆայիգ տիր,
վէ Նօգսանը տախի եօգ տուր տէ-
նիլէմէք, Լաքին Նիշէ Նիշէ տէֆալար,
կէօրիւլիւշ տիր քի, էն մուլթաղամ
վէ միւթթէլէրինին մաղարաթ, վէ պիւ-
րիս, օլ գատար միւթթէլէրինին վէ
մուլթաղամ օլունան Նիզամաթէլէր-
տէն տէ մուհասէնաթ իւլէրի կէլիշ
տիր վէ կէլմէքտէ տիր, Պու իսէ,
եաղըն Նիզամաթէլէրինին սօնրա,
պուլունման աղքատ միւլտէրիճէսի-
նին հիւսնի իճրաթընա չալըղըմ
չալըղըմաւտընտան մէնութ տուր:
Իմտի, պիզ տէ, Էկէր միւտտէթի մէ-

տիտէտէն պէրու տէրտէսթի թանգիմի
վէ մէվգընի պահս վէ միւղաքէրէ օլան
իշպու Նիզամաթէլէրինին եալընը թան-
գիմիլէ պիլիլթիֆա, « Նիզամա-
մէմիզ եաղընը, Կաթիլիկոս-բաթ-
թիկիմիզ վար, վէ իշիլիմիզ տէ չի-
տիր Նալինտէ օլունուր ճէրէտան
իտիլտէ » տէր իսէք, վէ պիւթիւն
միլլէթէ ումուր վէ մէալիհին ա-
ղըրըղընը, եաղընը իւլթպէթիւ-
կաթիլիկոս-բաթթիֆ հաղթէթլէրի-
նին չախալարը իւլթիլին թահմիլ
իլլէր իսէք, վէ միլլէթէ հէր խու-
սուտա պիզալտ տուրուր իսէք,
եաղըն պու Նիզամաթէլէրինին հիւ-
պիր խալը վէ մուհասէնաթ պէլէ-
մէմիլիկի. Օթուղ վէ տահա զի-
եաթտէ սէնէլէր ապտէմ, ճէմաթը-
մըղըն մէթթէպլէրնէ վէ սայրիճէ
աճվալի, սայիր ճէմաթլարըն աճ-
վալինտէն, Նիսպէթին չօգ զիեաթտէ
մուճիպի խօշուտի սուրէթտէ իտի:
Լաքին օնտան պէրի աճվալը մէք-
թիւրէմիզ տահա զիեաթտէ իսլահ օ-
լունաճաք վէ բէսպի ինթիգամ ի-
տէճէք երէք, Էսէֆ օլունուր քի,
կէօնաթէն սէպէպլէրի, տիլէր ճէ-
մաթլարըն աճվալինտէն հէր խու-
սուտա չօգ կէրի գալըր: Համտ
օլուն, սօն վաղըթլարտա Կաթի-
լիկոս-բաթթիֆ Էֆէնտի հաղթէթլէ-
րինին հիմնէթ վէ զայրէթլէրի սա-
թէսիտէ, ճէմաթըմըղ միեանընտա
մէվճուտ օլան թէֆրիգա իւլալէ օ-
լունուր, պիր հիւսնի իթթիֆաթ
գալիմ օլուն: Պունա թէլէքըիւր օ-
լունուր, ֆաթաթ պու գատարը
մաթլուպէ քեաֆի տէյիլ տիր: Զէ-
մաթըմըղ, պէյն էլ միլլէթ հու-
սուլի իթթիֆաթ վէ պիր Նիզամա-
մէ թանգիմի կիպի իքի պիւթիւր
մուլթաթըղիլէթ թաղաթտան սօն-
րա, չալըղմալը տըր քի, պունճա
վաղըթլարտան պէրու իտիլին զայ-
պըն վէ զայրն երէր տօլուն:

« Պիր տէ, պիզտէ մուճիպի Նիֆաթ
վէ թէտէննի օլան մահաղուր, սընըֆը
րուհաննին վէ սընըֆը ճիսաննին
այրը այրը չալըղմալարը տըր: Էկէր
պիլ, ճիտտի իսլահ վէ թէրաթը-
մըղ արգու իտիլտէ իսէք, րուհան
վէ ալամ պիլ իթթիֆաթ ումուրը
խալիլիլի միլլէթէն չալըղմալընը:
(Էլ չըրմալարը): Շիմտիլի գատար
պունուր աքսի հարէքիլտէ պու-
լունմաղը, իշպու մէսլէրին մաղար-
աթը կէօրիւլտիւկիւնտէն Նալի տիր
քի, պու տէֆա, րուհան վէ ալա-
մըն պիլլիլտէ չալըղմալարը մաթ-
տիլլէ, իտարէ մէճիլիլտէ իքի Նէֆէր
տէ րուհան աղա տախիլ օլուն
թէնտիպ իտիլիլ տիր »:

Միւլարիլէյ Բօրթուգալ Միքա-
լէլ Էֆէնտի հաղթէթլէրինին իշպու
սթըլէրի, ումուր հաղըրուն թարա-
ֆիլտան թաղտիր օլունտուղու կի-
պի, քեաֆֆէյի Էֆրատը ճէմաթլը-
մըղը տախի մաղարը թահսին օլա-
ճաղը տէրքեար օլունուր, պիզ
տախի մէվգընը նութգըն թէքթիլի
տէյիլ իսէ տէ, մէալին օլուն,
մէնուրն տէրճ իթտիլիմիզ պէ-
տան, վէ իւլթէթէն տախի, միւլարի-
լէյ հաղթէթլէրինին չու սթըլէրի-
նին ումուր ճէմաթըմըղ Էֆրատը
իւլթիլին հիւսնի թէլէսիլլէր, եալը-
նը, « Միքայէլ Էֆէնտի Նէ » կիւ-
ղէլ նութգ իրատ իլլէտի: Բէք հա-
ղը սթըլէր սթըլէտի » տիլմէքլէ իք-
թիֆա իտիլմէթէննի արգու իտէրիգ:
Զիլա օն տօղուր երիլիլտի սէնէլէր
տէլամ իթթիլ օլան իթթիլալի վէ
միւպաթէնէթ, վէ տահա զիեաթտէ
պիր միւտտէթ Էվիլ պալաթը վէ
էլան տէլամ իտէլիլմէքտէ պուլուն-
ուր օլան միլլէթէն էյիլ չէյիլէր
հաղթընտա տուլղուսուղուր վէ ֆի-
թուլտուղուր արթըմը վէ չօ-
ճուր կիպի պօլ չէյիլէր սէվինմէթ-
լիմ: Միքայէլ Էֆէնտի հաղթէթլէ-
րինին պուլտուղուր վէճէլէ,
ճէմաթըմըղ, օլունը գըրը սէնէ-
տէն պէրու սայր ճէմաթլարտան
բէք չօգ խուսուլարտա կէրի գալ-
մըլ տըր:

Պու զայ վէ զայպըն երէրին տօլ-
տուրմաթ իշին, Էվիլ պէ Էվիլ հէր
թարաֆտա միւթթէլէրինին վէ միւլթա-
ղամ մէթթէպլէր թէլէսիլ իթթիլի-
կի, վէ իսթիլտաթ տէրք օլունան
վէ պիր կիւն տէվիլթ վէ միլլէթէ վէ
ֆաթիլտաթտէ մուճիպի չէրէֆ վէ
իթթիլիլտա օլապիլէն պիլլէտէթ
ֆաթիլտաթտէն չօճուրալարըն, կէ-
րէք ճէրիսաթտէթտէ վէ կէրէք Էվ-
րօքտա պիւթիւր մէթթէպլէր կէօն-
տէրիպ, ալիլէրին թահսիլ վէ իքմա-

լը իւլում վէ ֆիլունալը խուսու-
տուտա էլտէն կէլէն հիմնէթ վէ
զայրէթի տիրիլ իթթէմէլիկի, վէ
ֆուգաթաթը վէ ֆուգաթաթտէմի-
զի գաթըմաթ իւլթէ հաթիլէթ վէ
սախալէթ իճրա իլլէմէլիկի, վէ
թալարաթա միւթթաթտէ Էվիլիլթի-
րահիլլէր կէօնտէթմէք վասըթալարը-
նը էլտէ իտէլէք, օլալարտա մէթթէպ
վէ թալիլ ու թէրպիլտէ սաթէսիլ-
տէ, ճէլալէթ երէրին նուրը մէարիֆի
իլլիլարէ չալըղմալարը, վէ Էկէր
պաղը երէրէրտէ նաէլէ մէրաթալար
պուլունուր պտա, ալլէրի գապիլ օ-
լամաթ իսէ, քէնտիլին Էվիլիլթ-
ի մուլթիլլէր թալիլին իթթէլիկի,
վէ Էֆրատը ճէմաթաթ, հուգու-
ղըլա պէրապէր վէզպիլիլին տէ
էյրէթիլ, հէր ֆէրտիլլիլ Բաթթիլ-
իսանէթ պօրթու օլունալ լաղըմ կէ-
լէն Ազգային տուրք մաթտէսիլին թա-
լիլ իլէ, Բաթթիլիլտէնէ պիր թա-
ղըմ իշթիլտաթտէն հիւսնի թէս-
իլիլտէն մաղալիլ վէ պիլլէթաթ
թէտարիլ իլլէմէլիկի, վէլ հասըլ
վաղըթին վէ իճալարն կէօրէ, Էֆ-
րատը միլլէթ տէ եթթիլէն միւթթալիլ
էլլաթտէն թէլէպպիլա իթտիլլէրի
իլլտէթլէրտէ, միւթթիլլէր օլան մու-
վէնէթ վէ թէլիլիլթաթ իպրաթտէն
կէրի տուրմաթալընը իլլէ, պուն-

լար վէ պունարա միւթաթիլ ումու-
ր խալիլիլտէ, րուհան վէ ալամ
միւթթէլիկի վէ խալիլիլտէն սայ
իլլէթէ, մուհասէնաթ վէ թէրաթը
գապիլիլ հուսուլ տուր: Եօգսա պու-
նուր խալիլիլտէ, Նէ Նիզամաթ վէ
Նէ տէ պիր թաղըմ մէճիլլէր, Նէ
տէրէճէ մուլթաղամ օլալար, քէրա-
մէթ վէ հիլթէթ սահիլի օլունաթը-
լարընտան, հիւ պիր ֆայիլտէ հաթը
իտէմէլլէր:

Իշպու մէսլէլ իւլթիլին պուն-
տան զիեաթտէ թաթթիլիլ քէլա-
մա չիմտիլիլ իւլթուր կէօրմէթիլ,
անճաթ, պունտան պէյիլ, իսլահ
աճվալը միլլէթ վէ քէսպի թէրաթը
զըմընտա, միւթթէլիկի, ճիտտէն
վէ խալիլիլտէն չալըղմալար խուսու-
տուտա Բօրթուգալ Միքայէլ Էֆէնտի
հաղթէթլէրինին թէլիլիլտաթլէրա իշ-
թիլարաթէ, խաթմը մէգալ իլլէրիլ:

Լէվրթ Հէրլա զաղէթաթտա
պէր վէճէլ աթիլ օղունուր տուր:

« Էլ Էվիլ Մըսըրտա պուլունան Ապ-
տուլլահան Դեթրգ Էֆէնտիլին աճ-
վալը սըհիլիլտէ, վէ ճէրիսաթտէթ-
տէթի ֆօթօկրաֆիլտէլիլին կիւն
պէ կիւն թէվէսիլ իթթէթտէ օլունաթ
սէպէպլլէլ, Ապտուլլահան պիրա-
տէրան Էֆէնտիլլէր, Դահիլտէթի
ֆօթօկրաֆիլտէն չիւպէլլէրին թա-
թիլլէ մէպուր օլունաթընտան,
իլլալը Մըսըր հաղթէթլէրին մէք-
թիւր ֆօթօկրաֆիլտէն չիւպէլլէրին
իլլալտէթըն թաղտիրէն, միւթա-
լէյ Դեթրգ Էֆէնտիլին 100 լիւր
ըլթէլլին գըլմէթիլտէ պիր հէտիլ
իլլաթըլա, մահաղիլիլտէլիլին իշ-
հար պուլտուղուր վէճէլլէր կիպի, իշ-
տիլը միւլարիլլէյին վալիլտէլիլ
իթթէլլու հանըմ Էֆէնտի հաղթէթ-
լէր տալիլ 100 լիւր ըլթէլլին գըլ-
մէթիլտէ պիր Դիլմըլ չալը իշտա իլ-
լէմիլլէր տիր »:

ՄԻԹԷՎԷՆԷ ՄԱՏԱՄ ԱՆԹԷԼ

ԹՈՒՊԻՆԻՆԻՆ Իսթիլարաթը րուհու
իշին, մայիսի Էֆրէնիլին Կիւնիւ
եաղընըն ճուճա իրթէսի կիւնիւ,
ալաթրանկա թամ սաթթ 9 ու 30
տաղըղա կէլէրէք, Պէյօղլունտա
Սէնթ-Մարի նամ լաթիլ քիլիլտէսի-
տէ գուտտաթ չէրիֆ թաղտիս ի-
տիլէնէլիլտէն, ապրապա, թէալիլ-
գաթ վէ աճրպաթըն հաղըր պու-
լունմալարը թէլէննի օլունուր:

ՊԱՆԳ ԷՍԵՐԻԱԼ ՕԹԹՕՍԱՆԸ

ԻԼԱՆԸ ՏԸՐ

Շարք տէմիր Էօլարը իքրամիլլէթ
թահվիլթ գուրաթըն կէլէնէք տէ-
ֆաթիլ քիլիլտէսի իշին պու կիւնտէն
իթթալարէն հէր կիւն ալաթրանկա սա-
թթ 10 տան 3 պուլունաթ գատար Գա-
լաթտա Պանգ Էմէրիլ 0թթօմանտա
բրօմէս պիլլէթլէրի ֆիրուլթ իտիլմէ-
տէ օլունուր իլան օլունուր:

Տէրիսաթտէթ 1 մայիս, 1889

ԷՎՐՈՔԱ ԲՕՍԹԱՍԸ

Պէշրատ, 27 ապրիլ. - Լիպեւալ-լար գլխակնտէ կէլէճէք հաֆթա պուրաւա մուվասըլէթի մուգարբէր օլան մէթըրօքլտի սապըգ. Միշէլին սուրէթի մութանթանէսէ գապու-լինէ գարար վէրիւիպ, պինաէն-ալէյ-րէսմի իշթիւրաք տաւէթի միւթէ-գամմին օլարաք. Սրրպլլարա խիթա-պէն պիր իլաննամէ նէշր օլունմադ իւզըն տիր:

Միւմաիլէյի ալըպ կէթիւրմէք իւզ-րէ Թուրնօ - Սէվէրինէ պիր վարօր կէօնտէրլէճէք, վէ իքի վարօր տա քէնտիւթին իսթիգալ իշին տահա իլէրիէն կիտէճէք տիր:

Մէթըրօքլտի միւմաիլէյի, հա-րէքէթի սիւնասիէնէ գարըյմաք իս-թէմէնիպ, պինաէն ալէյ-հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլուն թէրվի-ճի մէրամ գըմննտա իսմինն եատ վէ իսթիւիպի ալէյ-հէր նէ շիմտիւն բըթթէթօ իթիւիլինի միւշիւր պիր պէնաննամէ նէշր իտէճէկին իլան իթիւրմիլ տիր:

Ավսթրիա տէվլէթի Պէկրատ սէ-ֆիրինին մայիսին իպթիտաւնտա մէճըննէն պուրատան մուֆարադա-թը մուգարբէր տիր:

Շարգ սիւրաթ թրէնլէրի իտարէ-սիլլէ պիր բօթմա մուգալէյէսի ադ-տը իշին մէճիւթի վիւքէլա թարաֆըն-տան թիւարթէթ նէգարթէթին մէ-գունիէնէթ վէրլիմիլ տիր:

Պիւքըն, 27 ապրիլ. - Մէնպար մէվաուգտան ալընան մալիւմաթ իս-թինատէն, Բուպարըն Բումանիատան թարտ վէ իլարաճլարընա տայիր գա-րարնամէ աճընալըն քեամիլէն ֆէսի վէ իլըա օլունտուղուն թէ-հիտէ միւգթէտիրիմ:

Աթանա Բումէնի թէքըիպինտէն նէ տիմէք իսթէնիլտիկի ապա անալըլ-մաթօր, իշլու թէքըիպնամէտէ 7 նէֆէր Սըրպլը վէ Գարատաղը իլէ Բուպարտան պահա օլունմուշ իսէ տէ, Բումանիատան թարտ վէ իս-րաճ օլունմուշ Բուպարըն միգտարը ճալարճա նէֆէրէ պալիդ օլունտու-մալիւմ տիր, իսթի 7 նէֆէր թարտ օլունմուշ Սըրպլը վէ Գարատաղը տահա օլմադը վիւհթէմէլ իսէ տէ, Մ. Գաթարթինին անլէրին նէ օլ-տուգլարըն սէօլլէմէսի լաղըմ կէլիւ:

Պէշրին, 27 ապրիլ. - Սամօա գօն-ֆէրանսընտան նէթիճէյի մէմնունէ հուսուլէ կէլէճէկինտէն շիւպէն օ-լունտուքօր, չիւնքի Ամէրիգալըլար Ալ-մանլարըն Սամօա առալարը իւզէրին-տէ տօղընտան տօղընտա վէ եա պիլ վաարթա իճրաի հիւքմ իթմէլէրինէ իթիւրադա գարար վիւթիլ կիպի կէօ-րիւնիւքօրլար իսէ տէ, սէվապըգը ահվալին մանէն օլուն բընա Պիդ-մարգըն հիւսաէ իտտաասընը թարգ-վիէն իտէճէկի տէքթար տըր:

Ամէրիգա մուրաթիւսալարը կէլմիլ վէ ինիլիդ մուրաթիւսալարըն վի-րուտլէրի մունթաղը պուլունմուշ տուր:

Բոմա, 27 ապրիլ. - Իթալիա գրա-

լը Հիւմպէրթին Պէշրինէ միւթէվէ-ճիհէն հարէքէթի մայիսին 20-ինէ թայինն օլունտուղու, վէ վէլիի ահտ բընա տը Նարլ իլէ բէյիսի վիւ-քէլա Մ. Գրիսի վէ հարպիէն նաղըրը թէնէրալըն մանէթի գրալիտէ պու-լունաճապլարը մէրվի տիր:

Միւշարիլէյի, 8 կիւն գատար իմ-թիտատ իտէճէք օլան Պէշրինտէ միւ-սաֆիրէթի էնասընտա Բօցտամտա Ֆրիտէրիքսուրն քէօյկիւնտէ իգա-մէթ իլլէքէճէք տիր:

ԱՀՎԱԼԱ ՍՐՐՊԻՍԹԱՆ

Գորէսթնտանա դաղէթաւնտա օ-գունմուշ տուր:

«Ահրպապմըգտան վէ հէյեթի վէսանէթ բէյիսի Մ. Բիթիլ թա-րաֆտարաննտան պիրի ճանիպին-տէն ապրիլ 28 թարիլիլլէ դաղէ-թամըգա վարիտ օլան մէթընպ տուր:

«Գրալիյա Նաթալի իլէ մէթը-րօլիտ Միշէլ, Սըրպիւթանա ալտէթ իթմէտիքէն, միւշար վէ միւմաիլէյ-հիւմանն Պէկրատա ալտէթլէրի մէսէլէսի դաղէթալար վէ էֆթարը ումուիւիէնէ սերմանէյի պահա մէ-գալ օլմադտա տէվամ իտէճէք տիր: Կէրէք գրալիյա վէ կէրէք մէթը-րօլիտին ալտէթինէ հիշ պիր բիմէ թարաֆընտան իյալը մէվանի օլուն-նամանաճաղը շիւպէսիլը իսէ տէ, թարիլի ալտէթլէրի հադգընտա հէնուգ մալիւմաթը գաթիւնէ մէվ-ճուտ տէյիլ տիր:

«Անճադ դաղէթալար թարաֆը-տան վէրլինէ հալատիսի թանհիւհ իթմէք էֆթարընտա պուլունման-րում: Պէկրատա, վէ հաթթա սիւֆէրաի էնէպիէն միւնանտա պու պապտէ պաղը եանլը ֆիքրին մէվճուտ օլունտուղուն, վէ Ավսթրիա սէֆիրինին տալի ահվալը հաղըրէնի սուր թագտիր իթիւիլինի իսթիւ-պար իթմէլիլ օլա իսթիմ, դաղէթա-լարըն իթմէթէթինտէն ապա պահա իթմէթէճէք իսթիմ: Մէվաուգ մէն-պալարտան ալտըղմ մալիւմաթա նէգարէն, Ավսթրիա բօլիթիգաճը-լարը, մէթըրօքլտ Միշէլին ալտէ-թինի մէն, վէ հիշ օլմադ իսէ պու-նուն թէթիւրինի իսթիւհալ իթմէք իշին, հէր տիւրլի: վէսաթիւ միւրա-ճալթ իթմէթտէ տիրլէր:

«Մէթըրօքլտի սապըգըն հայիդ օլունտուղու նուֆուգու իսթիւմալ, վէ գրալիյանն Պէկրատա ալտէթինի թանիլ իթմէսիւտէն իսթի օլունտ-ւօր, զիրա Ավսթրիա, գրալիյա Նա-թալին Սըրպիւթանտա պուլուն-մասը իսուսուսունու Ավսթրիա մէ-նաֆիրինէ մուգիրը առտ իլլէմէթտէ տիր: Տէվլէթի միւշարիլէյանն իշպու սուրէթի ֆիքը վէ միւթալա-սը եանլը տըր: Գրալիյա Նաթալի իլէ նուֆուգու հադգընտա Ավսթրիա տիրթաթիւրը թէմին իլին միւ-էսալի պիր վաարթա վար տըր, օ տա գրալիյանն պիր ան էվլէլ Պէկրա-տա ճէլպ իթիւրիլիսի տիր: Միւ-շարիլէյանն ալտէթի, հիշ պիր թէթիւրի մուհիպ օլմանաճաղը կիպի, Պէկրատա վիւճուտի տա-

լի Սըրպիւթանն կէրէք տալիլի վէ կէրէք իսթիւհ բօլիթիգալ իւզէ-րինտէ, հիշ պիր նուֆուգ իմալ իտէ-մէքէճէք տիր:

«Պու պապտէ եալընը Ավսթրիա տէվլէթի եանլը պիր ֆիքրէ սա-րմալը տըր: Բընա Պիզմարգ տալի վիսպատէն իլինտէ գրալ Միւնն պէնանաթընա գարըլը տըր: Գրա-լիյա, գանն օլունտուղու գատար Բուսիա թարաֆտարը օլմադըր կի-պի, պաղը թարաֆլարտան քէնտի-սինէ իսնատ օլունտան էհէմիլիէթի ալիմէյի սիւնասիէնի տալի հայիդ տէյիլ տիր: Պու իսէ, Սըրպիւթան-տա ալլէլումու մալիւմ տիր: Շու-հալէ նէգարէն, Ավսթրիանն տալի հադգ վէ սէվապընա առմը մու-գարէնէթի տէքթար օլան պաղը ֆարգիւթալ վէ զաննիւթտան ֆէ-րադ իթմէսի, մուվաֆըգը հալ վէ մասլահաթ տըր: Մ. Բիթիլիլլէ պէ-դաթէթ միւշարիլ պիր մէվլիտէ պու-լունտուղու մուհադգադ տըր:

«Միւշարիլէյի, մուհապպէթի վա-թանիէսի իգթիլաւննա, մէմէքէ-թինէ պաղը միւշարիլ իհտա ի-տէպիլէճէք վուգուաթը պէր թա-րաֆ իթմէթտէն պաղա պիր շէյ տիւշիւմէտիլի կիպի, պաղը թա-րաֆլարտա թէլալ վէ էնտիլէ օլուն-տուղունու կէթըմէսի իւզէրինէ, իշ-պու էնտիլէսի իճապ իթիւրէն էս-պապը տէֆ վէ իգալէնէ չալընէթ: իշթէ պու սէպէպէ մէպի, գրալի-յա Նաթալի իլէ մէթըրօքլտ Միշէ-լին Պէկրատա ալտէթինի շիմտիլք արղու իթմէթուրալ, Մ. Բիթիլիլ, գը-րալիյա վէ մէթըրօքլտին ալտէթի, քէնտիսի վէ Սըրպիւթան իլին մու-շիլը օլապիլմէսիտէն իսթիլ իթմէ-յիպ, վաղիֆէսիտէ սէպաթ իտէ-րէք, միւսթադիմանէ հարէքէթ իթ-մէք, վէ էնէպի սիւնասիւնունա, ճալիպի էնտիլէ օլաճադ սէպէպէրի տէֆ վէ իգալէ իթմէք արղուսիտէ պուլունտուքօր:»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Թիւլճիլի

Եալէրանը հաղըթի Շէհրիւարի-տէն մէթաթիպի աքթրիէնէ միւ-ֆէթթիլի ումուսի վէ էքթանը հարպիէն տայիլէսի բէյիսի սանիսի ֆէրիգ Կօլը բաշա հաղըթլէրինին իրտմէթի քիթապէթինտէ միւս-թալտէմ միւլապիսի էվլէլ Բաշիտ Աշգի էֆէնտիլէ երկաղալըլը:

Մահթէյի թէմիլի իսթիտա տա-լիլէսի ապսընտան Բէշատ պէյ է-ֆէնտի հաղըթլէրինէ իւթապէյի ուլէա սընթը էվլէլի:

Խիւտալէնտիկեար վիւսեթի մէճ-լիսի իտարէսի աղապընտան Հաճի Լա-թիֆ պէյէ իւթապէյի ուլէա սընթ-քը սանիսի:

Ճումալի-Պալէա թէպապէթինէ թային վէ իգամ գըլընմիլ օլան Սա-լիլ Վաշիտ էֆէնտիլէ իւթապէյի սալիսէ:

Միւմպէրի պիտանէթ մահթէյի բէյիսի Ալի Վէհպի էֆէնտիլէ իւթա-պէյի սալիսէ թէվիլի:

Պէյրուլթ բէտիֆ գօմանտան ֆէ-

րիդ Մէհթէմէտ էմին բաշա հաղըթ-լէրինէ թէպալիէն պիրինի Մէհթիսի: Մէթթէպի իտատիի Շահանէ թա-պիպի մէվալիտէն Շէմէտտին պէյէ իքինի Մէհթիսի:

Ֆրանսա սէֆարէթի պալ թէրճէ-մանը Մ. Բօպէրին զէվճէսի մատամ Բօպէրէ իքինի Շէֆապաթ:

Մաուգէր թիւֆէնլէրինին մուա-էնէսինէ մէմուր գօմիսիոնուն բէյի-սի սանիսի էքթանը հարպիէն մի-րալալարընտան իգթէթ պէյէ իւ-լիւնիւ Օսմանի:

Հօրան միւթէսարըրթը Ահմէտ բա-շաթա իւլիւնիւ իւթապէթին Մէհթի-տի նիշանը զիշանը իհսան պուլըրու-մուշ տուր:

Էվլէլի աղալմ պիլճիւլիլէ վիւ-քէլայի ֆէթիլաթ հաղալաթը մա-պէյի Հիւմանունտա իթիւթա իտէ-րէք հադգլարընտա իլթիֆաթը հաղ-րէթի Բատիլահի ըսեթիւտան պուլ-լուլմուշ տուր:

—Հիւքիւմէթի Սէնլիլէ իլէ Պուլ-կարիսիւս իմարէթի պէյինտէ պիր բօթմա մուգալէյէսի թանգիլի զըմ-նընտա ճէրէնտան իտէն միւգալէրա-թըն նէթիլէքթիլ օլմադ իւզըն պու-լունտուղու միւսթալիպէր տիր:

—Պէյօղլու միւթէսարըրթը էմ-րուլահ էֆ. հաղըթլէրինին Պէյ-օղլունտա Գօնգ օրտիս վէ տահա սա-լիլ մահթէլլէրտէ գումար օլունլարը-նըն մէննի զըմննտա թէտապիր լա-զըմէնին իթիլիւաղըն հիւմէթ իյ-լէմէթտէ օլաուգլարըն եաղմը ի-տիր: Կէլէնտէ Գօնգ օրտիս գումար սալունտա տէրտէս իսթիլ գու-մարպալար իլէ գումարիսան սահի-պինն տիւնքի կիւն Պէյօղլու պի-տանէթ ճէպա մահթէլլէրտէ իճրաի մուհաթէմէլէրինէ պէտ օլունմուշ վէ պաղը շահիլէրինէ ճէպիլնէ իւզուլմ կէթիլլէրիւլիւնտէն, մուհաթէմէ եա-րընքի ճումա իրթէսի կիւնիւնէ թալիլ օլունմուշ տուր:

—Օն պիր մահ էվլէլ Սարընար Ենի-մահալլէսինտէ Բաղար-պալըն-տա վուգու պուլան ճիւսանէթի միւս-հիլէնէ իճթիսար իտէն էլլաա, Պէ-շիլթալ զապըթա միւսիլի Հասան բաշա հաղըթլէրինին հիւմէթը ճէլլէլէրիլլէ տէրտէս իսթիլիլ իտիր: Էլլաա մէքիլլէ հադգլարընտա Ատլիլէ հէյեթի իթիւթապէթի միւ-թէնթիլի տիրանէթիւտի Արթիլ Մօսթիլէնտէ էֆէնտի թարաֆընտան պիր միւտտէթտէն պէրու իճրա ի-տիրլէթտէ օլան թահգըղաթը իս-թիլլէթադիլէնտէ պու քէրէք բէպի-տէյի իսթիլ օլունտուղու, վէ պու պապտէթի էվաղը թահգըրիլիլի իսթիլիլ միւտտալի ումուլիլիլ ճանիպինէ թէվտի գըլընտըլը իս-թիլպար իսթիլիլ տիր:

—Գարմ-բաշատա պիր գուտուգ քէլպ, Ալիլէ հանըմ իսթիլտէ պիր գատընը ըսըմըլ, վէ մէքուլմ տէրհալ Մէթթէպի թըպպիէնտէ մէգ-քիւր իլլէթին թէտալիսինէ մալսուս օլան խաթիլալանէնէ նաղլ օլուն-նարադ, թէտալիսինէ թէյէպպիւս օլունմուշ տուր:

—Թէպթըլարտա իճրա իսթիլէնէք օնունլարտա, աղթէթը վէ աղթըլա-

Տեղադրումը իր Գիշերը—Չեքմեհե արասրնուս եղանը քարիփաղ, 1889 Յունի. 15 տեղ իրիպարեկ

ՍԹԱՍԻՐՆ		ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԻՐ ՕՍՈՒ																			
ՏԵՐԱՍԱՏԵԹ		6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40		
ԲԻՆԻՐԻՔ-ՉԵՔՄԵՀԵ		ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																			
		Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա
Սիմանյուլ	6 30	6 59	7 29	7 50	8 30	9 00	9 31	10 23	11 20	12 05	1 25	2 20	3 05	4 00	4 29	4 52	5 08	5 30	6 20		
Գուլ-գարու	6 39	7 09	7 38	8 08	8 39	9 10	9 40	10 32	11 29	12 14	1 34	2 29	3 14	4 09	4 38	5 01	5 17	5 39	6 33		
Ենի-գարու	6 43	7 13	7 42	—	8 43	9 14	9 44	10 36	11 33	12 18	1 38	2 33	3 18	4 13	4 42	5 05	—	5 43	6 37		
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	—	8 49	9 20	9 50	10 41	11 39	12 24	1 44	2 39	3 24	4 19	4 48	5 11	—	5 49	6 43		
Ենի-գուլ	6 54	7 23	8 01	8 22	8 54	9 25	9 54	10 45	11 45	12 27	1 49	2 44	3 29	4 23	4 52	5 14	5 26	5 54	6 47		
Մագրի-քեոյ	7 09	7 38	8 11	8 39	9 05	9 37	10 05	10 57	11 58	—	2 01	3 55	3 41	4 34	5 03	—	5 38	6 05	6 59		
Այ-Սիմանյուս	7 18	—	—	8 51	—	9 46	—	11 06	12 09	—	2 10	—	3 50	—	—	—	5 43	—	7 03		
Գիշեր-Չեքմեհե	—	—	—	9 01	—	—	—	—	12 17	—	—	—	—	—	—	—	5 56	—	—		
ՎԻՆՍՈՒԼ																					

ՍԹԱՍԻՐՆ		ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՒԱՐԸ																			
ՏԵՐԱՍԱՏԵԹ		5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	51	39	
		ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ																			
		Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա	Սաղա
Գիշեր-Չեքմեհե	—	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	1 40	—	—	—	—	—	—	5 37	—		
Այ Սիմանյուս	6 30	7 00	—	8 00	—	—	9 55	—	11 20	—	1 50	2 20	—	4 00	—	—	—	5 54	—		
Մագրի-քեոյ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	9 11	10 05	10 32	11 30	—	2 00	2 30	3 15	4 10	4 39	5 13	—	6 27	6 58		
Ենի-գուլ	6 53	7 23	7 51	8 24	8 54	9 25	10 17	10 45	11 43	1 19	2 13	2 43	3 28	4 23	4 51	5 25	5 54	6 46	7 10		
Սամաթիա	6 57	7 27	—	8 28	8 58	9 29	10 21	10 49	11 47	1 23	2 17	2 47	3 32	4 27	—	5 28	5 57	—	7 14		
Ենի-գարու	7 03	7 33	—	8 34	9 04	9 35	10 27	10 55	11 53	1 29	2 23	2 53	3 38	4 33	—	5 34	6 03	—	7 20		
Գուլ-գարու	7 07	7 37	7 59	8 38	9 08	9 39	10 31	11 00	11 57	1 33	2 28	2 57	3 42	4 37	5 00	5 38	6 07	7 01	7 27		
Սիմանյուլ	7 15	7 45	8 07	8 46	9 16	9 47	10 39	11 08	12 05	1 41	2 36	3 05	3 50	4 45	5 08	5 46	6 15	7 10	7 35		
ՎԻՆՍՈՒԼ																					

Այժմարնտա չիղիկ իշարեթլի տաղըդալար, աղչամըն սաաթ ճարլա սապահըն սաաթ 5ինին 59 տաղըդալար արասրնուսը կինե վագթընը իրանե իտեղենը ճէսամեթի աղ օլան երեթլեր պիլա փարգ հէր գաթարտա գապուլ օլունուր, Լաքին ճէսամեթլի երեթլեր, Տէրաատեթլի Մաքր Էէօյ եախօտ անթէն էօթէյէ հլէեէն գաթարլարտա գապուլ օլունաճաղ տըր ԻՍԱԼԱԹ ՄԻՆԻՐԻԿԷԹԻ

Էլուա Գորնէպիկ, մարքի տը Մօնտօֆէնին իգամեթկեա-
հը բիշկեհանա մուվասըթլեթինտէ, օրատա պիր խայրի զա-
լէպեթլեթ թօրլանմըլ օլուպ, պիր շէյէ պեթլէնիթօրտու իսե
տէ, նէեէ պեթլէնտիկի մալիւմ տէյիլ իտի:
Էլուա, պաղչէ գարուսունտան օլ տէրէճէ սիրաթ վէ
թէլալէ կէշտիքի, զալէպեթլեթ իշինտէ պուլունան Բընէ
Մարկալը կէօրմէեէ վագթը պիլէ օլմատը, Մէրգոււմ, ալթ
դաթըն սօֆասընտա Ատհէմարը պուլտու քի, էլինտէ քէս-
մէզ պիր գըլըմ օլտուղու հալտէ, սայքի պիր տիւշմէն
գարընտա պուլունուրճաթընա պիր թագըմ թագը ու
հարէթէթլէր իճրա իտիթօրտու:
Էլուա, իլք իֆատէսի օլարագ,
— Վատըմը իճրա իտիթօրտու, տէտի:
Մօնտօֆէն. — (Սիմանյուս սըգըլմագըլդէ էսէրի մէվճուս
օլարագ.) Նէ՞ վատը:
Էլուա. — Տէօրթ կինն ագտէմ իթմիշ օլտուղում վատը
խաթըրլամաթօրմուսունուղ:
Մօնտօֆէն. — Պիլաքիս բէք ալէա խաթըրմտա տըր. նի-
հանէթ նէ՞ անլաթմագ իսթէթօրտունուղ:
Էլուա. — Շունու անլաթմագ իսթէթլիմ քի, մատամ մար-
քիկ սիլի բահաթսըլ իթմէեէճէք տիր:
Մօնտօֆէն. — (Օթուրտուղու եէրտէն սըլրանարագ.)
Սիլ պու խապէրի նէրէտէն ալտընը:
Էլուա. — Վուգուաթլարտան, հէմտէ բէք գօլայ սու-
րէթտէ խապէր ալտըմ: Սիլին իլէ կէօրիշտիկիւմ շու
սաաթտա, մատամ մարքիկ գըլընըն հանկը թարաֆտան
քէնտիսին Սէն նէհընէ աթտըղընը լանա պիլիւր, վէ անըն
ճիսմին պուլտուրմագ իւղըն չալըմագտա տըր:

Պու արալըգ, Մ. տը Մօնտօֆէն՝ մէյեուսիեթլի աղիմէ-
եէ տիւշար օլմուշճաթընա,
— Նէ՞ տիթօրտունուղ. սահիհէն էօեէ գըլըմ պիր տի-
վանէլիթտէ մի պուլունտու, տէտի:
Էլուա. — Միւսիւ մարքի, շու հալինիլի կէօրէն օլսա,
մուլթաղա իղթիւրալը գալպէ տիւշար օլմուշտունուղ տէյի
զանն իտէր, Պու գատար թէլալ իթմէեին, զիրա անըն
գաթիլի սիլսինիլ:
Մարքի, ճէվապտան աճիկ գալպ, լէհէսի սօլտու վէ
տիլլէրի տիթլեթմէկէ պալատը, Պատհէու իֆատէեէ աղալէ,
— Սուս օլուն, սուս օլուն, տէտի:
Էլուա. — Պու պիր լաթիֆէ տիր. ֆագաթ Բօղուն սուի
գատար մուսատաագ տըր, զիրա էլտէ պաղը իսպաթլար
պուլունմագտա տըր:
Մօնտօֆէն՝ պիլեիւճէք պիր նէֆէս ալարագ, վէ կիեին-
տիկի գատիֆէ էլպիսինն ալթընտան, Բօղուն եալմըլ օլ-
տուղու թէգըրէեի չըգարարագ,
— Իսպաթլարտան պիրի պու տուր, տէտի:
Գորնէպիկ, մէգըրի թէգըրէեի երեթէք սէսլէ օգու-
տուգտան սօնրա, ումուղլարընը չէքէքէք, սօղուգ գան իլէ,
— Բէս՛հ, պէօյլէ սըրալարտա եալընըլ տէօրթ սաթըր
էլեալընըն նէ՞ էհէմիեթլի վար տըր, Մէզպուրէնին
թէսլիմի բուհ իթմիշ օլտուղունու քիմ իսպաթ իտէճէք
տիր, Նալը տէյիլ մի, Շու գատար քի, վարիս օլտուղու-
նուղ իլին, սիլ, ճէնագէնին պուլունմագտա էլպէթլեթ ա-
լէագատարընըլ:
Մօնտօֆէն. — Վարիս մի:
Գորնէպիկ. — Սիլ եախօտ մատամ մարքիկ իքինիլտէ
այն շէյ տիմէք տէյիլ մի տիր: Մատամ մարքիկտէն վէ
սիլտէն սօնրա, սէրվէթինիլէ, եանի Մ. Սէրքինիսին սէր-
վէթինէ քիմ միւլթէսարըրթ օլաճագ տըր, Օղունուղ,
տէյիլ մի: